

Bekämpning av tistel i vårsäd, L5-111

Karin Jahr, Jordbruksverkets växtskyddscentral, Uppsala

- **En bekämpningsstrategi där en behandling mot åkertistel i växande gröda kompletteras med glyfosat efter skörd är mycket intressant.**
- **Strategin är speciellt intressant där förekomsten av åkertistel är hög, i synnerhet om även kvickrot förekommer.**

Bakgrund

Effekten på åkertistel av de olika behandlingarna redovisas som medeltal av två försök. Skörderesultaten redovisas från varje enskilt försök tillsammans med vissa fältuppgifter. Ogräseffekten anges som procent kvarvarande ogräsmängd i förhållande till obehandlat (relativtal 100). I texten används begreppet mycket god effekt för en ogräseffekt över 90 procent. Efterverkan anges i hur stor del av ytan som täcks av åkertistel, graden av täckning anges i procent.

Försöksplan

Syftet med försöksserie L5-111 är att testa olika preparat, blandningar och behandlingstidpunkter mot åkertistel i vårsäd. Åkertistel är ett flerårigt rotogräs och därför är det viktigt att ta hänsyn till den fleråriga effekten av en bekämpning. Detta görs genom att den ovanjordiska biomassan av åkertistel graderas och anges som den av åkertistel procentuellt täckta ytan. Om täckningsgraden anges till 50 procent betyder det att åkertistel täcker 50 procent av ytan.

Flera icke registrerade preparat ingick i försöksserien; DPX 1112 (sulfonyleureor) och Express Super (färdigblandning av Express och Ally).

Det ena försöket låg i ett fält sått med vårvete (sort Vinjett) och det andra i ett fält sått med vårkorn (sort Tipple).

Behandlingarna med 3 tabletter Express Super + vätmedel gjordes den 8 respektive 9 juni (tidpunkt 1). Övriga behandlingar gjordes den 8 respektive 16 juni (tidpunkt 2), se tabell 1. Två av leden kompletterades i båda försöken den 20/9 (tidpunkt 3) med 3 liter Glyphomax (led 3) respektive 3 liter Roundup Bio (led 7). I försöket på Brunnby var tisteln då 10–15 cm hög.

Båda försöken stubbearbetades hösten 2010. Efterverkan graderades vid två tillfällen, vid skörd och året efter.

I tabell 1 och 2 redovisas resultat från de två försök 2010/2011 som låg i C- och U-län. Enskilda försöksresultat kan hämtas hem via nätet.

Resultat - ogräseffekt

Mängden åkertistel var hög i försöken, i medeltal 1120 (1050 respektive 1190) g/m². Mängden örtogräs var försumbar i sammanhanget, 36 respektive 97 g/m². Effekten mot åkertistel var mycket god efter samtliga behandlingar, förutom efter DPX 1112 + vätmedel (led 6), vid avräkningen som gjordes 5–6 veckor efter behandlingstidpunkt 2.

Efterverkan graderades vid skörd och anges i hur stor procentuell del av ytan som täcks av åkertistel. I försöken var täckningen i obehandlat 26 procent och i behandlingarna mellan 12 och 40 procent. Ytterligare en gradering av täckningsgraden gjordes året efter. Täckningen i obehandlat led var 70 procent och effekten av de olika behandlingarna varierade mellan 17 och 99 procent, se tabell 2.

Den klart bästa effekten, 98 respektive 99 procent, hade de två led som kompletterades med Glyphomax (led 3) respektive Roundup Bio (led 7) efter skörd. Båda produkterna

innehåller den aktiva substansen glyfosat. Glyfosat efter skörd hade en mycket god effekt på åkertistel oberoende av utgångsläget. Efterverkan vid skörd för 2,5 liter Ariane S var i medeltal för försöken 12 procent och motsvarande siffra för 2 tabletter Express Super + vätmedel (led 7) var 40 procent. De

led som enbart innehöll olika sulfonyleureor och som inte kompletterades med glyfosat efter skörd hade sämst långtidsverkan (led 4, 5 och 6). En något bättre effekt hade de led som innehöll en fenoxisyra och/eller kloparylalid (led 2 och 8). Dessa led kompletterades inte heller med glyfosat efter skörd.

Tabell 1. Plan L5-111. Åkertistel i vårsäd. Ogräseffekter. Resultat från 2 försök 2010/2011 i C- och U-län

Försöksled	Åkertistel 2010	Efterverkan % täckning	
		Vid skörd 2010	2011
1. Obehandlat	1120 g/m ²	40	70
1. Obehandlat relativt	100	100	100
2. 2,5 MCPA 2)	0	53	13
3. 2,5 Ariane S 2) + 3,0 Glyphomax 3)	1	45	1
4. 3 Express Super + vtm 1)	1	138	64
5. 3 Express Super + vtm 2)	3	123	69
6. 30 g DPX 1112 + vtm 2)	13	138	83
7. 2 Express Super + vtm 2) + 3,0 Roundup Bio 3)	1	156	2
8. 2,0 Ariane S + 0,5 Matrigon 2)	1	56	24

Tabell 2. Plan L5-111. Åkertistel i vårsäd. Kärnskörd och fältuppgifter. Resultat från 2 försök 2010/2011 i C- och U-län

Försöksled	Kvarnbo Uppsala, C-län		Brunnby Västerås, U-län	
	Skörd	Rel.tal	Skörd	Rel.tal
1. Obehandlat	1 402	100	2 609	100
2. 2,5 I MCPA 2)		221		124
3. 2,5 I Ariane S 2) + 3 I Glyphomax 3)		226		120
4. 3 tabl Express Super + 0,1 I vätmiddel 1)		231		124
5. 3 tabl Express Super + 0,1 I vätmiddel 2)		214		119
6. 30 g DPX 1112 + 0,1 I vätmiddel 2)		213		121
7. 2 tabl Express Super + 0,1 I vätmiddel 2) + 3 I Roundup Bio 3)		179		133
8. 2 I Ariane S + 0,5 I Matrigon 2)		205		117
LSD, kg/ha	704 (50%)		ns	
Sort	Vinjett vårvete		Tippel vårkorn	
Vikt åkertistel i obehandlat, g/m ²	1190		1050	
Behandlingsdatum 1)	DC 21, tisteln 5-15 cm (9 jun)		DC 24, tisteln 10-24 cm, (8 jun)	
Behandlingsdatum 2)	DC 22, tisteln 15-25 cm (16 jun)		-"	
Behandlingsdatum 3)	20 sep		Tisteln 10-15 cm, 20 sep	

3 tabletter Express Super + vätningsmedel testades vid två olika tidpunkter i försöket på Kvarnbo. Den senare tidpunkten gav en något bättre långtidseffekt på åkertisteln. Tre försök i serien, med en något annorlunda försöksplan, las ut 2011 och efterverkan ska graderas 2012. En tendens i dessa är att den tidigare tidpunkten har bäst effekt. Resultaten är så här långt motsägelsefulla och en behandling vid olika tidpunkter måste testas i fler försök.

Resultat - skörd

Skörden i obehandlat led var cirka 1400 och 2600 kg/ha, se tabell 2. I försöket i Kvarnbo gav samtliga behandlingar en statistiskt säker skördeökning jämfört med obehandlat. Ingen statistiskt säker skördeskillnad förelåg i försöket på Brunnby.

*Tistelförsök 2011 i Uppland. Behandlingarna hade god effekt, obehandlade rutor syns tydligt.
Foto: Karin Jahr.*